

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.1.023/2009/7.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. év február hó 11. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A becsületsértés vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budapest II. és III. Kerületi Bíróság 5.B.893/2008/10. számú ítéletét és a Fővárosi Bíróság 20.Bf.6055/2009. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálat során felmerült 4.150.- (négyezer-egyszázötven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s :

I. A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság a 2009. év január hó 21. napján kihirdetett 5.B.893/2008/10. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki becsületsértés vétségében [Btk. 180. § (1) bek. a) pont]. Ezért őt 1 évre próbára bocsátotta.

A megállapított tényállás lényege szerint a sértett és a terhelt egyaránt a társasház lakói, a sértett a társasház közös képviselője. A terhelt a sértett közös képviselői tevékenységével nem értett egyet. Véleményét „kiáltványban” fogalmazta meg 2008. április 2., április 3. és március 11-i dátummal „Miért ne legyen a sértett társasházi közös képviselő?” címmel. E leveleket a társasházi lakók postaládájába eljuttatta. A társasházban tíz lakás van, kb. ugyanennyien laknak ott.

A terhelt az alábbiakat írta:

A „Miért ne legyen a sértett társasházi közös képviselő?” című írás 4. oldal 4. bekezdése szerint „B. rossz, alkalmatlan, és tudálékos képviselő volt. Nem tartja be a törvényes rendelkezéseket, azok megkerülésére, kijátszására törekszik.”

A 4. oldal 6. bekezdése szerint: „Akinek alkalmatlanságát három jogerős bírósági ítélet is tükrözi, aki egyébként tudálékos, hazug és gonosz módon viselkedik irányomban. A hazug hiteltelenségét külön kiemelem, melynek következményei nemcsak a politikai életben észlelhetők.”

A „melléklet” elnevezésű irat 1. pontja rögzíti: „öntörvényű, magára nézve nem tartja kötelezőnek az érvényes jogszabályokat. A törvényes előírásokat megsérti, félremagyarázza.”

A „melléklet” 3. pontja rögzíti: „A sértett nem szavahihető ember, nem egyszer gátlástalanul hazudik, még a bíróságoknak is.”

3. pont 2. bekezdés: „Össze-vissza hazudozik, még a bíróság irányába is.”

3. pont 2. oldal 1. bekezdés: „... a sértett hiteltelen, nem szavahihető hazug ember.”

A bíróság a bizonyítékok értékelése körében rögzítette, hogy a terhelt valóságbizonyításra tett indítványát elutasította, mert álláspontja szerint az ügy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján érdemben elbírálható. A terhelt az általa írt iratok megfogalmazásában túlment a véleménynyilvánítás szabadságán a többször is megismételt, a szöveggörnyezetből kiemelt - nem szavahihető, hazug, hiteltelen - kijelentéseivel, melyekkel a sértett közös képviselői munkáját bírálta. Olyan szavakat, kifejezéseket használt, amelyek a sértett becsületének a csorbítására alkalmasak.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a terhelt által felmentésért bejelentett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság a 2009. június hó 11. napján tartott nyilvános ülésen meghozott 20.Bf.6055/2009/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta akként, hogy a terheltet megrovásban részesítette, egyebekben helybenhagyta.

A tényállást az iratok tartalma alapján akként egészítette ki, hogy a magánvádló a sérelmezett kifejezéseket tartalmazó levelekről 2008. április 4. napján szerzett tudomást és 2008. április 28. napján joghatályos magánindítványt terjesztett elő a terhelttel szemben becsületsértés vétsége miatt. Az eljárás tárgyát képező valamennyi sérelmezett kijelentés a 2008. április 2-án kelt Melléklet elnevezésű ötoldalas iratban található.

Kifejtette a másodfokú bíróság, hogy a terhelt által tett, a tényállásban rögzített kijelentések nem tényállítások, hanem becsületsértő kifejezések, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el a terhelt valóság bizonyítására irányuló indítványát. A rágalmozás megvalósulása szempontjából tényállításon olyan nyilatkozatot értünk, amelynek tartalma valamely a múltban megtörtént vagy a jelenben történő esemény, jelenség, állapot, mely időben és térben, oly mértékben körülhatárolt, hogy lehetséges vele szemben a valóság bizonyítása. Az általánosságban használt és határozott tényállítást nem tartalmazó, ily módon a valóság bizonyításának alapjául nem szolgáló kifejezések - annak ellenére, hogy takarnak bizonyos tényállítást - a magatartásra vonatkozó konkrét utalás hiányában nem alapozzák meg a rágalmozáshoz szükséges tényállítást. Az ilyen általános formában, de konkrét tények állítása nélkül hangoztatott és a becsületérzést sértő negatív értékelés a becsületsértés fogalma alá vonható.

Az Alkotmány 61. §-ának (1) bekezdése értelmében a szabad véleménynyilvánításhoz való jog mindenkit megillet, azonban a véleménynek, a bírálatnak is vannak határai. Az nem mehet el a gyalázkodó jellegig, nem tartalmazhat a bírálathoz elengedhetetlenül szükségeseken túlmenő, a becsületérzést sértő kijelentéseket.

A Melléklet 1. oldalának 1. pontjában, valamint a 4. oldalának 4. bekezdésében írtak kivételével - ahol a terhelt valóban tényszerű indokát adta annak, hogy véleménye szerint a sértett miért nem alkalmas közös képviselőnek - az eljárás tárgyát képező többi kifejezés a bírálathoz elengedhetetlenül szükségeseken túlmenő, a becsületérzést sértő, ily módon szükségtelenül gyalázkodó jellegű kijelentés (pl. „hiteltelen, nem szavahihető, hazug ember”), mely éppen ezért nem vonható a véleménynyilvánítás szabadsága folytán védett körbe.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdésének a) pontja alapján arra hivatkozással, hogy bűnösségének a megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.

Az indítvány lényege szerint a tényállásban rögzített írásaiban csupán a véleményét írta le a magánvádlóról és erre az Alkotmány 61. §-ának (1) bekezdése alapján mindenkinek joga van. Ha a tényállásban rögzített, és a büncselekmény alapjául szolgáló szavak a valóságot tartalmazzák, akkor azok használata nem minősül becsületsértésnek. Márpedig az elhangzott állításait tényszerűen is igazolni tudja. A hazug embernek nincs becsülete, tehát a nem létező becsületét meg sem lehet sérteni. Azért, mert egy notórius hazudozót a nevére nevezett és véleményével, felhívásával fellépett

ellene, a bűnösségét nem lehet megállapítani. A terhelt mindezek alapján a marasztaló jogerős döntés megváltoztatását és a törvénynek megfelelő határozat hozatalát indítványozta.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a terhelt védő csatlakozott a terhelt felülvizsgálati indítványához és a terhelt felmentését indítványozta.

A magánvádló a nyilvános ülésen előadta, hogy a terhelt változatlanul folytatja a sértegetését. Valóságos vizsgálati rendszert épített ki. Vizsgálja, kutatja a magánéletét, vállalkozásait, vagyonát. Szinte már nincs is magánélete. Nem tud másként védekezni ellene, csak bírósági úton.

A terhelt a nyilvános ülésen előadta, hogy a tényállás nem megalapozott és a tényállásban írt cselekmény nem bűncselekmény. A tényállás megállapítása során a bíróság megsértette a Be. szabályait.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek eredményeként a terhelt felülvizsgálati indítványát alaptalanak találta.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvány elbírálása során abból indult ki, hogy a felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, amelyre csak a törvényben pontosan meghatározott feltételek esetén nyílik lehetőség. A felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. A tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem vizsgálható, nem bírálható felül. A Be. 423. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. A felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapítására ennél fogva nem kerülhet sor és ilyen eltérő tényállás megállapítása érdekében a jogerős döntés hatályon kívül helyezésére sincs törvényes lehetőség. Ezért a tényállást támadó részében a terhelt indítványa a törvényben kizárt felülvizsgálati indítvány.

Az eljárt bíróságok tényként rögzítették, hogy a terhelt általános formában, anélkül tett gyalázkodó jellegű („hiteltelen, nem

szavahihető, hazug ember") kijelentéseket a sértettre, hogy e kijelentéseit konkrét tényekhez kapcsolta-e volna.

Amint azt már a másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság is megállapította az ítéletében, a helyes és következetes ítélkezési gyakorlat szerint az ilyen általános formában hangoztatott és a becsületérzést sértő negatív értékelés a becsületsértés fogalma alá vonható. E gyalázkodó kijelentések ugyanis a bírálathoz, illetve a szabad véleménynyilvánítás gyakorlásához nem elengedhetetlenül szükségesek, a sértett becsületének, illetve jó hírnevének a megsértésére azonban feltétlenül alkalmasak.

Tévesen hivatkozott tehát a terhelt a felülvizsgálati indítványában arra, hogy a tényállásban rögzített kijelentéseivel - miután azok a valóságot tartalmazzák - nem valósított meg bűncselekményt, ezért büntetőjogi felelősségre vonására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése nélkül került sor.

A Legfelsőbb Bíróság mindezek alapján - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - a hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban a kirendelt védő díjával felmerült bűnügyi költséget - a Be. 429. §-ának (1) bekezdése értelmében - az állam viseli.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2010. év február hó 11. napján

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor s.k.
előadó bíró, Dr. Schäfer Annamária s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő
Bné